І чужому научайтеся,
І свого не цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го СІЧНЯ 1965 | 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 15, 1965 No. 9. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 14-го січня 1964 року

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН 13-ГО СІЧНЯ ПЕРЕСЛАВ Конгресові окреме звернення, в якому пропонує основно змінити теперішній іміграційний закон, який дозволяє на в'їзд до Америки на основі квот, призначених для окремих держав. Ті квоти є несправедливі, бо їх усталювали на основі статистики з 1920-го року. Президент пропонує, щоб до ЗДА могли прибувати ті особи, які своїм фахом і своїми здібностями могли б із успіхом працювати для американської економіки. Право на іміграцію до цієї країни мали б також ті особи, що мають тут найближчих членів родини. Запропонована Президентом програма дбає про те, щоб нові імігранти не були публічним тягарем для тих громад, куди вони прийдуть, і щоб не були небезпечними для цієї країни.

17-ГО СІЧНЯ ЗАЧИНАЄТЬСЯ ТИЖДЕНЬ МОЛИТВИ за Об'єднання Церков. В тому Тижні Молитви братимуть участь римокатолики, протестанти та вірні різних Православних Церков. Тиждень Молитви буде під опікою Світової Ради Церков, яка об'єднує різні протестантські віровизнання та східні православні віровизнання і Римокатолицького Товариства Християнської Єдности, головний заряд якого є в Ліоні у Франції. Митрополит Амврозій Сенишин видав окремий Заклик, в якому звертається до вірних своєї Архідієцезії, щоб в Уніїйному Тижні молилися за з'єднання всіх християн.

ТЮТЮНОВИЙ ІНСТИТУТ, ЯКИЙ ФІНАНСУЮТЬ ВЛАСНИКИ тютюнового промислу, заявив, що звіт Крайової Міжагенційної Ради про шкідливість куріння не подає жадних нових фактів в цій справі, тому не треба нових аргументів проти тверджень противників куріння. Міжагенційна Рада передбачає, що в 1965-му році внаслідок куріння цигарок помре найменше 125 000 осіб, а крім того ще стільки згине тому, що до куріння приєднаються якісь інші причини. Представники тютюнового промислу завжди заявляють, що покищо не є доведене, що куріння спричиняє пістряка легенів і серцеві недуги, хоч статистика стверджує, що між курцями є чисельніші випадки смерти, як між некурцями.

РЕСПУБЛІКАНЦІ НАДІЮТЬСЯ НА НОВОГО ГОЛОВУ Крайового Республіканського Комітету Рея С. Блісса, який 1-го квітня має перейняти працю від Діна Бирча, проти якого виступили поміркований і ліберальні республіканські провідники. Бирч зрезигнує, на що погодився колишній сенатор Беррі Голдвотер, який влітї 1964 року був найменував Бирча на теперішнє його становище. Праві республіканці не є вдоволені з такого рішення, а поміркована . ліберальні партійні провідники заповідають, що рішення Голдвотера причиниться до об'єднання партії, яке було захиталося під час і після виборів.

КУПЦІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ДОБРИЙ РІСТ ЕКОНОМІКИ в першій половині 1965-го року, — як заявив голова торговельної компанії Чарлз Стівенса Джан Е. Шелдон з Шикаго, який прибув до Ню Йорку на конвенцію Крайового Т-ва Купців. Але Шелдон додав, що в другій половині цього року економіка може натрапити на деякі труднощі, як цього побоюються і деякі економісти. Торговці одягами заявляють, що восени цього року і перед Різдвяними Святами вони продали малощо не ввесь одяговий запас, і тому мусять подбати про нові закупи, щоб обслуговувати своїх клієнтів. До Ню Йорку прибуло 3 885 купців, на 300 більше, як в тому самому часі минулого року.

У СВІТІ

НАД ЛЯОСОМ У ПІВДЕННІЙ АЗІЇ комуністи збили знову два американські військові джети типу Ф-100 і Ф-105, при чому один пілот врятувався, а за другим ще шукають. Обидві машини були суперсонічного типу й могли летіти дуже високо. Американська преса твердить, що вони знаходились у бойовій місії — бомбардувати так званий шлях Го Чі Мінга, яким комуністи з Північного В'єтнаму постачають зброю і всякий виряд комуністам в Ляосі і Південному В'єтнамі. Військові чинники мовчать.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД У ВАРШАВІ заявив, що американський летунський аташе полк. Джордж Ф. Карі є „небажаною особою" і що його відкликання, оскаржившн його у фотографуванні польського військового летовища біля Бидгощу. Полк. Карі, який перебуває в Польщі два з половиною роки, рішуче цьому запереччив, заявивши, що він узагалі не мав тоді фотоапарату. Однак польські агенти віддавна стежили за кожним кроком американського аташе і нераз уже нападали його. Разом з ним їздив до Бидгощу канадійський летунський аташе кап. Джеймс Борден і польський уряд „перестеріг" його.

ДИКТАТОРСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ІНДОНЕЗІЇ СУКАРНО заявив у радіо-телевізійному інтерв'ю для американського Колюмбія Бродкестінг Систем, що Індонезія ніколи не розпічне війни проти Малайзії і тільки буде боронитися, коли б Малайзія заатакувала її. Однак Сукарно не заперечив, що він від більше року висилає індонезійських вояків для ведення терористичної роботи і партизанської війни на території Малайзії.

КОМУНІСТИЧНИЙ „ФРОНТ ВИЗВОЛЕННЯ" З ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ, як політична організація, яка веде затяжну партизанську війну проти легального уряду в Південному В'єтнамі і проти тамошніх американських військ, відкрив свою постійну місію в Москві. Таку місію мають в'єтнамські комуністи, відомі під назвою „в'єтконг", в Празі. Недавно їхній відпоручник їздив у цій справі до Москви. Совєти посилили свої заходи в Північному В'єтнамі і серед південно-в'єтнамських комуністів — відшкали впливи, втрачені у користь Комуністичного Китаю.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЙСАКУ САТО І ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН проголосили, на закінчення своїх розмов у Вашінгтоні, спільний комунікат, в якому підкреслюють „щирість і сердечність", що ніби характеризували ті розмови. Обидва державні мужі потвердили японсько-американський союз, але не осягнули згоди щодо відношення до Комуністичного Китаю. Хоч Японія також не визнає Комуністичного Китаю, проте веде з ним торговельні і культурні взаємини. Джансон подарував всім членам японської делегації широкі тексаські капелюхи.

КОНҐОЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР Мойсе Чомбе відкликав своє заповіджену подорож до столиці Бельгії Брюсселю в реакції на приїзд до Брюсселю його політичного противника-земляка, попереднього конголійського прем'єра Сиріля Адулі. Цей останній дав кілька днів тому інтерв'ю у французькому часописі в Марокко, де він твердив, що для добра і заспокоєння в Конго треба відходу Мойсе Чомбе від влади та поклякання до життя такого нового уряду, який вмів би дійти до злагоди з опозицією і відзискати симпатії інших африканських держав. Чомбе назвав ту заяву Адулі дефетизмом.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПЛЯНУЄ СКАСУВАТИ ІМІГРАЦІЙНІ КВОТИ

Вашингтон. — 13-го січня президент Джансон просив Конгрес, щоб ухвалив новий іміграційний закон, який впродовж найближчих 5-ох років зовсім скасував би систему квот, визначених для окремих держав. Запросктована Президентом іміграційна програма має такі головні пункти: 1) Кожного року квоти мають бути зменшувані на 20% і впродовж п'ятьох років вони будуть зовсім зліквідовані, а число імігрантів щорічно в кількості 20% переношуване буде до загального числа імігрантів. 2) З цього загального числа імігрантів будуть видавати візи на в'їзд до ЗДА новодопущеним імігрантам на основі нових засад, а не, як досі, на основі приналежности до якоїсь країни. Ці нові засади для вибирання нових імігрантів є такі: 1) фахові здібності праці та здібність новоприбулого в найкоротшім часі включитися в економіку ЗДА. 2) Першенство на в'їзд до цієї країни матимуть і члени родин американських громадян, або тих чужинців, що вже живуть у ЗДА. 3) Президент має мати право регулювати приїзд людей із тих держав, квоти яких будуть ступнево зменшувані (Німеччина, Велика Британія). 4) Затримані і на далі всі ті вимоги від нових імігрантів, які мають дбати про те, щоб не загрожена була безпека ЗДА. Система квот обов'язує від 1924-го року. Вона дає великі привілеї таким країнам, як Німеччина, Англія і дуже кривдить такі держави, як Греція й Італія. Англійська річна квота становить 83 000, а грецька тільки 308. З Англії ніколи не прибувало стільки імігрантів, на скільки дозволяли квоти, а в Греції був список на виїзд до Америки, що на його використання треба б було десятків років. Польська теперішня квота становить 6 722 річно, і вже в найближчому році вона збільшиться до 10 860 осіб. Коли після п'ятьох років скасована буде система квот, тоді з Польщі зможе прибути стільки нових імігрантів, скільки їх надаватиметься на основі принципів нового іміграційного закону. А новий закон має вимагати від імігрантів таких прикмет: 1) Нові імігранти мають бути надзвичайними фахівцями, з відповідною освітою та вишколом, які могли б їх корисними для ЗДА. Вони не мусілі б виказуватися тим, що є тут „конечно потрібні", ані не потребували б мати посвідку, що мають запевнену працю в тій країні. 2) На другому місці є неодружені сини й доньки у віці понад 21 рік американських громадян. Досі вони не мають права прибувати до ЗДА поза квотою. 3) Ті самі, що під 2, але сини чужинців, що прибули до ЗДА на постійний побут. 4) Дальші члени родини, яка живе в цій країні, і також робітники, менші фахівці, як під 1. 5) Батьки американських громадян зможуть прибувати поза квотою, що тепер є неможливе. Невичерпані квоти придільовувати до загального числа імігрантів, і таким чином число щорічних імігрантів становитиме 350 000, а досі кожного року прибувало до цієї країни коло 300 000 нових імігрантів.

Об'єднання Українських Письменників „Слово" видало свій другий збірник

Ню Йорк. — Вже під час з'їзду Об'єднання Українських Письменників „Слово", що відбувався в днях 26 і 27 грудня м.р. був кольпортований між присутніми на з'їзді другий збірник цього об'єднання п.н. „Слово" і тепер цей репрезентативний, 400-сторінковий, збірник появився вже в книгарськім продажу. На зміст цього збірника склалися твори і статті з літератури, мистецтва, критики, і крім того мемуари і публікації документів. Поезію і белетристику репрезентують в цьому збірнику: Докія Гуменна, Никифор Щербина, Анатоль Гак, Олекса Веретенченко, Юрій Тис, Марта Калитовська, Остап Тарнавський, Емма Андієвська, Богдан Рубчак, Софія Парфанович, Яр Славутич, Богдан Бойчук, Ольга Литвин, Ірина Шуварська, Іван Керницький, Богдан Нижанківський, Микола Лазорський, Марія Струтинська, Микола Щербак, Леонід Полтава, Микола Понеділок, Борис Олександрів, Павло Маляр, Василь Онуфрієнко, Лу Кія. Есей заступлений добрюю статтею Богдана Рубчака про „Міти метаморфоз у поезії Антонича". Наймолодша генерація еміграційних поетів репрезентована поезіями Юрія Коломийця, Марка Царинника, Данила Струка й Олега Коверка. З перекладної поезії в збірнику надруковані переклади Вадима Лесича з невмерлого Томаса С. Еліота та із сімох видатних польських поетів. У другому відділі збірника „Слово" вміщені статті і публікації Юрія Шевельова, Уласа Самчука, Ігоря Качуровського, Бориса Подоляка, Василя І. Гришка, Валеріяна Ревуцького, Олекси Кобця, Олександри Черневої, Юрія Лавриненка, Григорія Костюка, Івана Кого, Святослава Гординського, пок. Тодосія Осьмачки, Данила Лобача, Томи Кобзея, Осипа Кравченка, Марти Калитовської і Анни Галі Горбач. Між публікаціями цікава вибірка листів до Володимира Винниченка, між якими є листи Андрія Ніковського, Григорія Косинки, Олекси Слісаренка, Михайла Грушевського, Валеріяна Поліщука, Якова Чепіги, Остапа Вишні та ін. Головним редактором збірника був Григорій Костюк. Обкладинку зробив Яків Гніздовський.

З. Е. Корчинський пожертвував $50.00 для потребуючої родини в Австрії

Ню Йорк. Мгр. Зенон Е. Корчинський, відомий наш громадський, пластовий і спортовий діяч, особисто пожертвував $50 для потребуючої української родини в Австрії, батька якої запроторили большевики на Сибір за участь в українських визвольних змаганнях та якій самій пощастило втекти на волю до Австрії. В імені цієї родини, яка не мавши австрійського громадянства не може заробітково працювати та опинилася в великій потребі, звернувся до людей доброї волі через „Свободу" український католицький парох вс. о. Данило Ковалюк, бажаючи зокрема допомогти двом дочкам цієї родини продовжувати започатковані вже ними студії медицини. На надрукований в „Свободі" заклик негайно відгукнулася Управа Союзу Українських Купців і Промисловців на чолі з головою дир. Ярославом Пастушенком та секретарем Романом Крупкою, що на чолі, пожертвувавши зі свого Стипендійного фонду 200 дол. на допомогу в студіях двом згаданим дівчатам.

Майже рівночасно із цією кою про пожертву СУКІП, до редакції надійшов лист від мгра З. Е. Корчинського з особистим чеком на 50 дол. призначених на ту саму ціль.

Обидві ці поважні пожертви, одна від організації і друга особиста, дають найкраще свідоцтво нашій громаді та її зрозуміння до „брата в потребі".

СПОВНЯЮТЬСЯ ДВІ РІЧНИЦІ АРХИПАСТИРЯ СКИТАЛЬЦІВ

35 років тому Українська Католицька спільнота в Західній Україні одержала нового Єпископа. Ним став відомий українським масам по другій світовій війні Архипастир скитальців Кир Іван Бучко.

Владика Ювілят був іменований єпископом у 1929 р. і в Римі одержав Хіротонію з рук митрополита Андрея Шептицького та єпископів Й. Коциловського і Г. Хомишина. Селянський син, з духа й плоти свого народу, Ювілят пройшов довгий славний шлях на службі Богові і Батьківщині. На тому шляху — українська академічна гімназія у Львові, докторат св. Богословія в Римі, потім викладі в Богословській Академії у Львові і організація Малої Семінарії... На тім шляху — слово розради і підтримка на душі пацифікованих поляками українців у Галичині — без огляду на наслідки зboку окупаційної влади; організація прощ до Риму і Люрду, організація в 1933 році 120-тисячної здвигу української молоді — „Молодь Христові". У 1939 р. Ватикан іменує Владику Кир Івана Бучка Апостольським Візитатором для українців-католиків у Південній Америці.

Від 1941 року, повернувшись із Рідної Землі до Риму, Владика, як Апостольський Візитатор, постійно займався і займається долею скитальців, долею емігрантів, особливо у країнах Зах. Европи. Це він наважився пройти вночі повз особисту Папську охорону, щоб попередити Святішого Отця про запляновааний примусовий вивіз мас українців до СССР; він незмірно багато зробив для того, щоб наша молодь із української Дивізії УНА з таборів в Італії не потрапила в сибірські сніги...

Архиєпископ Іван Бучко

Часописи, видавництва, окремі діячі культури, особливо письменники, студіююча молодь — багато людей з усієї України і також православного віровизнання, вдячні Архиєпископові Кир Іванові за підтримку поза межами батьківщини. У 1953 році Владика Іван Бучко був іменований Архиєпископом, а ще через кілька років — удостоївся високих почестей від Апостольської столиці: Титулів — асистента папського трону домового прелата Його Святости, титулованого Римського Графа. У лютому 1965 р. сповняться 50 років висвячення Архиєпископа Кир Івана Бучка на священика. Українські церковні і громадські кола готуються до відзначування обох ювілеїв заслуженого Архипастиря.

На автостради буде видано $5.8 більйона більше, ніж плянувалось

Вашингтон. — На прокладання міжстейтових автострад буде видано на $5.8 більйона більше, ніж було заплянованo в 1961 році, коли вважали, що їх будова коштуватиме тільки $41 більйон. Про це підвищення вартости будови шляхів повідомив Департамент Торгівлі у спеціальному звіті до Конгресу. Таким чином, прокладання запланованих автострад разом коштуватиме $46.8 більйона. У рапорті сказано, що з запланованих 41 000 миль шляхів уже здано в експлуатацію 19 000 миль. Цей проєкт буде здійснений остаточно в 1972 році, і тоді будуть автострадами пов'язані між собою всі міські центри ЗДА. Конгрес схвалив той проєкт ще в 1956 р., з запропонованою тоді сумою видатків $27 більйонів, що тепер майже на $20 більйонів перевищила запляновану суму витрат. У рапорті сказано, що понад $3 більйони буде зужито на те, щоб будувати ширші, ніж спочатку плянувалось, мости, ширші й міцніші автостради.

Помер поет — Володимир Сосюра

Москва. — Як повідомляє московська „Правда" з 10 січня ц. р., в Києві помер 8 січня на 67-му році життя відомий український поет Володимир Сосюра. Народжений 6 січня 1898 р. в сім'ї донецького шахтаря, з молодих літ працював В. Сосюра на шахтах і в заводах.

Під час визвольних змагань був вояком очолюваної Симоном Петлюрою Армії УНР, а після відходу цієї армії на еміграцію перейшов до большевиків. Почав писати російською мовою 1917 р., друкуючи свої вірші в лисичанській газеті „Голос Рабочего", але скоро перейшов на українську мову, оспівуючи в своїх віршах життя й побут Донеччини та донецьких шахтарів.

Перша збірка Сосюри вийшла в 1921 році п. н. „Поезії". Широку популярність здобули йому видані в 1924 - 1927 роках збірки „Місто", „Золоті шулики" й „Серце".

Критикований і засуджений за занепадницькі настрої у віршах цих збірок, Володимир Сосюра був примушений перейти на прославлювання партії й режиму, оспівування чекістів і Сталіна. За час свого життя видав яких 50 збірок поезій. В 1950-их роках, ще за Сталіна, був критикований московською пресою і партійними комісарами на Україні за свій загальновідомий вірш „Любіть Україну" і мусів знову каятися й писати в ще більш „соцреалістичному дусі". За свої прорежимні збірки був нагороджений сталінською премією 1948 р. і премією ім. Т. Шевченка в 1963 році, як також двома орденами Леніна та іншими медалями. Згідно з повідомленням „Правди", для увічнення пам'яті В. Сосюри на його могилі мас бути поставлений пам'ятник, а на домі, де він проживав — меморіяльна таблиця.

ЛУКА ПАЛАМАРЧУК ЗАПРОШУЄ НА ІКРУ

Ню Йорк. — Місія підсовєтської України при Об'єднаних Націях повисилала особисті запрошення Луки Паламарчука, що має офіційний титул міністра закордонних справ Української Совєтської Соціялістичної Республіки, на прийняття, що має відбутися в приміщеннях тієї місії при 136 Іст 67-ій вулиці в Ню Йорку в найближчу п'ятницю, 15-го січня, о год. 6:30 вечері. З приватних джерел довідуємося, що запрошення на ікру були вислані не тільки для місцевих „прогресистів", але й для деяких прихильників „контактів" з-поміж наших громадян.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

МИТРОПОЛИТ АМВРОЗІЙ СЕНИШИН ЗАКЛИКАЄ ДО МОЛИТОВ ПІД ЧАС УНІЙНОГО ТИЖНЯ

Філядельфія. — У зв'язку з Молитовним Тижнем за з'єднання Християнських Церков, що припадає в днях 18 до 25 січня ц. р., філядельфійський Митрополит Кир Амврозій Сенишин проголосив в українській католицькій пресі окремий заклик до вірних українців католиків у ЗДА, щоб вони присвднувалися до молитов за прискорення бажаної усім єдности. В заклику стверджено, що „В нашому народі потрібно такої християнської єдности між католиками і православними", бо „через релігійну єдність скоріше осягнемо національну єдність". Згадуючи, що в світі є різне розуміння єдности, здебільша механічної і зовнішньої, Владика Митрополит підкреслює, що „В Католицькій Церкві іде не про таку єдність. Христова Церква розуміє таку єдність, яку проповідав Христос Господь: „ . . . щоб усі були одно". Ця християнська єдність мусить бути основана на трьох незмінних засадах, себто, на Божій Правді, на християнській справедливості та й на Христоподібній любові".

КУРС ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НА УНІВЕРСИТЕТІ В АКРОНІ

Акрон, Огайо (тм) — У програмі вечірніх курсів на міському університеті в Акроні, Огайо, буде дальше продовжуватися у весняному семестрі 1965 р. курс історії України, який вестиме проф. д-р Теодор Мацьків. Виклади пічнуться у вівторок, 9 лютого в 7:15 год. вечора і будуть відбуватися кожного вівтірка від 7:15 до 8:45 год. вечора.

В осінньому семестрі 1964 р. д-р Мацьків викладав історію України 18 століття. На цей курс вписалися слідуючі студенти: д-р Микола Барусевич, Марія Барусевич, Петро Дячун, Марта Дурбак, Сальвіна Іваницька, Анна Кайзер, Олена Кухар, Михайло Кухар, Ольга Курилас, д-р Евген Мартинюк, Галина Олексин, о. д-р Володимир Пеліх, Джером Розгалей та Євген Волошин. Окрім цього цей курс відвідували й інші слухачі, в числі яких були між іншими о. Тарас Дурбак, парох місцевої Української Католицької Церкви св. Духа. У біжучому весняному семестрі д-р Мацьків буде викладати історичний розвиток українського політичного та культурного життя в складі російської та австро-угорської імперії. Ведення і удержання цього українського курсу — це не тільки нагода вивчення та поширення знання історії рідного народу але теж справа нашого престижу.

УКРАЇНЦІ В АРГЕНТИНІ ПРОДОВЖУЮТЬ ВІДЗНАЧАТИ 40-ЛІТТЯ „ПРОСВІТИ"

Буенос Айрес. — У Валентин Альтіна, Вілля Аделіна, Берісcо, Віжа Караса, Вільде, Док Суд, Сан Франсіско Солано, Сан Мартін та інших місцевостях Аргентини українці й аргентинці українського роду масовими академіями і концертами відзначають 40-літній ювілей діяльности „Просвіти" у тій країні. Також з нагоди закінчення шкільного року у грудні — відбулися тут відповідні попиcи та імпрези. У Віллі Аделіна, в домі „Просвіти" на вулиці „Украина" — себто вулиці Україна, в еспанському перекладі, — відбулася вистава комедії „Пан професор Ромко", святмиколаївська сценка та ін., у виконанні дітей Рідної Школи під керівництвом педагога В. Каплуна.

КОНЦЕРТ — ПІСЛЯ ВИСТАВКИ МОЛОДИХ МИСТЦІВ

Ню Йорк. — Секція Студентів при нюйорському Відділі Об'єднання Мистців України в Америці, виставка праць якої відбудеться в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, влаштовує на закінчення своєї виставки концерт молодих мистців, що відбудеться в залях ЛМКлюбу в суботу 16 січня ц.р. о год. 7-ій вечора. У програмі концерту візьмуть участь: В. Жила-Наливайко, Ярополк Ласовський, Микола Куліш та Андрійко Шуль. Під час концерту будуть виконані твори композиторів: Алчевського, Барвінського, Кос-Анатольського, Степового, Шопена, Хачатуряна, Ласовського. Після концерту відбудеться забава.

НА ПАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПЛЕНУМ ЦК КПУ

8-го січня відбувся в Києві Пленум Центрального Комітету компартії УССР, на якому виголосив доповідь секретар ЦК КПУ Соболь „Про завдання партійних організацій у зв'язку з розукрупненням районів і наступними виборами до місцевих совєтів депутатів трудящих". Пленум звільнив О. Іващенка з посади секретаря і члена Президії ЦК КП УССР, не подавши причин.

ПЛЕНУМ З ПИТАНЬ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У Києві розпочався 7 січня ц. р. Пленум з питань української літератури для дітей, що його відкрив Олесь Гончар — голова Спілки Письменників України. „Молодь України" з восьмого січня повідомила, що пленум скликано на те, щоб вирішити — „що треба зробити, щоб дитяча література відповідала своєму високому призначенню, тим величезним вимогам, що їх накладає на неї партія і радянське суспільство"...

КИЇВСЬКА ТЕЛЕВІЗІЯ

„На жаль, Київська телестудія, численні літературно-музичні передачі якої викликають справедливі нарікання глядачів, і досі не налагодила справжніх контактів з творчими спілками республіки, з кращими мистецькими силами України" — повідомляла „Радянська Україна" ще 29 листопада м.р. Подаємо тепер неповний список тих, які працюють для Київської телевізійної студії: головний режисер студії — С. Казневський, композитори, музикознавці — Ю. Малишев, В. Полєвой, М. Михайлов, С. Курєєв...

„НАЛАТОЧНИЙ ГОРОДОК" В „МОЛОДІ УКРАЇНИ"

Київська „Молодь України" в числі з 8 січня надрукувала ще одну пісню російською мовою, пропонуючи її вивчати українській молоді: „Палаточний городок", слова Танiча, музика О. Фельцмана. Пісня розпочинається словами: „Живем в комариному краю и легкой судьбы не хотим"...

ДЛЯ ВСТУПУ В УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІКУМ ТРЕБА ЗДАВАТИ ТІЛЬКИ МАТЕМАТИКУ І РОСІЙСЬКУ МОВУ

Київ. — „Рабочая Газета" з 15 грудня 1964 р. та інша місцева преса опублікувала оголошення Республіканського Заочного Технологічного Технікуму Київського роднаргоспу. Щоб вступити до того технікуму в Києві, кандидати зобов'язані здати іспити: „контрольні праці з математики і контрольні праці з російської мови і російської літератури". Адреса того русифікаторського технікуму для української молоді — Київ - 50, вулиця Білоруська, 24, УССР. Технікум має багато різних відділів, заяви приймає впродовж цілого року, аби лише, даючи технічні знання, — нищити духово і мовно українську молодь.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Допомога шкільництву

Після минулотижневого першого ділового звернення до Конґресу в справі опіки над здоров'ям, Президент зголосив у вівторок цього тижня своє друге звернення — в справі шкільництва. Він заповів внесення у загальному бюджеті на 1966-ий рік $4 100 000 000 на освітньо - виховні цілі, з чого $1 100 000 000 на фінансування програми, схваленої минулим, 88-им Конґресом. Президент присвятив це своє чергове звернення на те, щоб сформулювати в загальних зарисах програму, на яку вимагає нових півтора більйона долярів, в рямцях названої загальної понад чотирибільйонової суми.

У зв'язку з пригадкою Президентом минулорічного закону про допомогу шкільництву, треба сказати, що схвалено тільки частину проєктованої у зверненні президента Кеннеді допомоги, бо той законопроєкт породив був гостру опозицію в Конґресі і поза ним через виключення з державної допомоги католицьких шкіл. Тепер президент Джансон зручно виминув контроверсійну проблему, чи і наскільки держава може і повинна допомагати також парафіяльним школам. Звернення Президента виходить із засновку, що треба сприяти й допомагати найбіднішим дітям і вможливлювати освіту дітям найбільш незаможніх родин, почавши від садочків і початкових шкіл і кінчаючи університетами. Таким чином — це підхід харитативно - соціяльний, а не релігійно - політичний. Вийшовши з такого засновку — звернення Президента заповідає признання посередньої допомоги також католицьким школам через допущення їхніх учнів користати з так званих додаткових освітніх центрів, отримувати шкільні книжки і т. п. користі. Тому, що католицькі початдові школи становлять кругло 15% усіх початкових шкіл, треба припускати, що їхнім учням припаде й пропорційна допомога.

Найперші американські коментатори закидають Президентові, що він у своєму зверненні формулює проєктовану допомогу шкільництву дуже загальниково, з виразною ціллю виминати контроверсійні справи, як ось, наприклад, говорячи про „допомогу на спеціяльні цілі" — залишає відкритим ближче їх пояснення. Однак водночас підкреслюється найбільшу вартість того звернення, присвячення пильної уваги преважливій справі народної освіти, яка тісно пов'язана з такими проблемами, як: швидкий приріст населення, щораз зростаюча потреба нових шкільних заль і вчительських сил, — надмірно велике число середньошкільників, що не закінчують школи або не йдуть до коледжів, — брак варстатів праці для всіх тих, що кінчають школи, і т. п. Звернення Президента актуалізує всі ці проблеми.

Проблеми виховання

Закони чи беззаконня „вулиці", себто найгіршого, що викидає на смітник суспільство, здається, діють з однаковою силою і тут, за океаном, і в Европі, включно з „батьківщиною комунізму". „Радянська Україна" з 20 грудня м. р. в статті „Діти — наше майбутнє" повідомляла, що в Чернівцях студенти були змушені взяти шефство над школярами, які непристойно поводяться на вулиці; у Житомирі діти з будинку ч. 34 обливали нафтою тварин і підпалювали їх, але „дорослі тут довго проявляли байдужість"; „ми обминаємо байдуже мерзотні написи на стінах, поламані кущі", „не кожний дорослий закличе до порядку знахабнілого хлопчиська, який тягнеться до нього з цигаркою" . . . і т. д.

Піонерські організації та комсомольські вожаки „виховуючи" дітей і молодь у безвірницькому, матеріялістичному дусі, не тільки не можуть перемогти „вулицю", а ще й сприяють їй. Зграї розбещених підлітків дійшли в Одесі до того, що почали тероризувати населення. Тому вже й київська преса почала писати, що основа виховання дітей — це родина. Родина, особистий приклад і приклад та увага цілого громадянства.

Не менше є проблем на шляху виховання української дитини у вільному світі, де також є „вулиця" і прояви загальної байдужости до поведінки підлітків. Але українські батьки тут є справжніми господарями в своїм домі. Ніхто не закриває церков, ніхто не боронить розмовляти по-українському і конче переходити на російську, чи пак англійську мову. Для наших дітей і молоді існують тут Пласт, СУМА, ОДУМ, студентські і спортові товариства, які працюють на базі, цілковито протилежній до піонерсько - комсомольських організацій в Україні.

І цими великими привілеями треба якнайповніше користуватись, виховуючи дітей і молодь на свідомих громадян країни поселення і, одночасно — на свідомих українців. Власний приклад, розмови українською мовою вдома, увага до дитини, а поза домом — рідна Церква і школа, українські організації і товариства, — всі ці заборола забезпечують наше молоде покоління від впливів вулиці, приносять велику користь не тільки дитині чи молодій людині, але й батькам.

Діти — наше майбутнє. Вулиця — ніде не дає щасливого майбутнього.

„Що і як видавати?"

Київська колись „Літературна Газета", а тепер „Літературна Україна" ніколи не відзначалася відвагою в питаннях національної культури. Та іноді й виконавці наказів згори, здається, мають уже забагато „творчої співдружби народів". І тоді з'являється на сторінках „Літературної України" стаття чи замітка із справедливою вимогою до „старшобратського опікуна" і — на тому все закінчується.

Черговим таким криком у порожнечу була стаття „Що і як видавати" з такими характеристичними підзаголовками: „Українська книга — культурне надбання багатонаціональної сім'ї народів Союзу. Проблема перекладу. Спілка письменників і московські видавництва. „Монополії" не повинно бути. Письменники всіх республік — господарі всесоюзної літератури". Зацитуємо уривки:

„Навіть поверхове ознайомлення зі списком виданих „Художественною Літературою" (у Москві) українських творів переконує, що ми якось кволо популяризуємо талановиті книжки, написані в союзних і автономних республіках".

Далі йде перелік українських авторів, чиї праці, крім сучасних підсовєтських, треба було б перекласти на російську мову й видати масовими тиражами: „Зовсім не видавався російською мовою Григорій Сковорода, самобутній філософ і один з найдавніших ліричних поетів України . . . Не відомі російському читачеві й літературні праці М. Шашкевича, який, разом з поетами „Руської Трійці", поклав початок красного письменства в Галичині . . . " Поставлено вимогу видати в перекладі твори Л. Глібова, М. Старицького, Н. Кобринської, Т. Бордуляка та ін., а також подбати про кращу якість перекладів. У кінці статті заувага: „На засіданні секретаріяту правління Спілки Письменників СССР було гаряче підтримане міркування, що письменники всіх республік є господарями всесоюзної літератури і відповідальні за її стан. Ця безперечно правильна думка повинна стати девізом у діяльності письменницьких організацій" . . .

Стати повинна, але не може, доки ЦК КПСС провадитиме політику нерівноправности націй, отже й нерівноправности культур. Всі чують той дзвін тривоги, крім шовіністичного Кремлю, для якого й досі биття у дзвони громадської думки — це лише чергова „ідеологічна похибка" нацменів . . . Російські книжки заливають Україну, українській літературі призначено третьорядне місце в „рівноправному" СССР. Намагаючись всіляко відгородити Україну від світу, Москва провадить ту саму політику і в ділянці перекладів з української на інші мови.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

РОЗМОВА ПРО „КАЛЕНДАР УНС НА 1965 РІК"*

А. Признатися, не люблю я календарів, бо мені здається, що вони свідчать про нашу вбогість: вони появляються щороку, а от добрих книжок дасть Біг.

Б. Не конче! Календарі мають у нас, головно на західніх українських землях, славну традицію. В календарях „Просвіти" друкував свої твори Іван Франко, і зовсім не вважав, що цим понижує себе як письменник. В календарях зустрічаємо твори таких наших славних письменників, як Василь Стефаник, В. Лепкий, О. Маковей та інші.

А. Добре, але це було 60-80 років тому, а тепер живемо в атомовій добі . . .

Б. На рідних землях, навіть у Галичині, український друк був призначений для мільйонів, а тут нас лише сотки тисяч. Видати книжку не легко для такого малого ринку, а календар друкується звичайно в більшому тиражі.

А. Та воно ще важливе й те, що в тих календарях надруковано . . .

Б. Очевидно. Перед нами „Календар Українського Народного Союзу на 1965 рік", що його видала „Свобода". Хто запізнається із змістом цієї книжки, що має 224 сторінки, той мусітиме признати, що в мистецькому оформленні артиста - маляра Богдана Титли вона вже на перший погляд не подібна до попередніх календарів цього Видавництва.

А. Та невже такі великі зміни в оформленні цієї книжки?

Б. Подивишся і переконаєшся сам. Артист - маляр Богдан Титла зробив не тільки гарну обкладинку, але й прикрасив численні статті оригінальними заголовками. Ось поглянь хоч би на заголовну сторінку статті, присвяченої 50-річчю Українських Січових Стрільців.

А. Гарно. На задньому пляні маршують наші вояки, а спереду стрілець прощається з дівчиною. А ось гарний шкіц перед статтею-спогадом Вячеслава Давиденка про ту трагедію українських втікачів, яка сталась на Словаччині влітку 1944-го року в Оремовому Лазі.

Б. Цьогорічний „Календар УНСоюзу" цікавий і своїм змістом. Він може бути настільною книжкою, бо в ньому вміщені статті тривкого значення. Редактор Антін Драган у 32-сторінковій статті зібрав цікавий матеріял про Пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. Стаття ілюстрована 30-ма фотами з цієї дійсно „переломової події", що сталася 27-го червня 1964-го року в столиці ЗДА. Про Великого Кобзаря є ще стаття Л. Полтави „Образ Шевченка в творчості українських поетів", Ол. Кобця, Я. Курдидика та д-ра С. Парфановича.

В тому році відзначувано 70-річчя Українського Народного Союзу, і цій справі присвячена стаття д-ра Ярослава Падоха „У семидесятиріччя українського національного самовизначення в Америці".

А. Ти згадував статтю про УСС . . .

Б. Її написав Лука Луців на 24-ох сторінках, і вона з'ясовує, чому, як у поетичній формі писав Роман Купчинський:

Буде тая слава
Стрілецька кривава
По всім світі від краю до краю лунати
Прибитеє серце вгору
підіймати,
Поки сонця світу,
Поки трав та квіту,
Поки вод у ріках,
А у жилах крови! — Амінь.

Стаття прикрашена 10 фотами, а цілий календар рясно ілюстрований.

А. Статті про наші визвольні змагання, коли вони легко написані, завжди цікавлять читача.

Б. Це правда. В „Календарі" є ще й інші матеріяли про недавні роки нашої історії: Іван Оліфер розповідає про „останні стріли українських галицьких вояків" навесні 1920-го року на Україні; Микола М. Аркас згадує „один епізод нашої бурхливої минувшини" в статті „У гостях в отамана Божка"; В. Давиденко в „Словацькій епопеї" оповідає про „новочасний Ноїв ковчег, що після червоного потопу причалив до одної з гір у словацьких Татрах". Василь Мудрий розказує про „історію одного документу", що відноситься до славної Української Повстанчої Армії, а Степан Федорівський виявляє революційний вплив УПА на ідейне формування підсовєтської молоді.

Цю історичну частину „Календаря" замикає згадка Олександра Бойкова про полковника Андрія Мельника, який 1-го листопада 1964-го року, замкнувши навіки очі, перейшов до історії українського народу.

А. Бачу, що матеріял цьогорічного „Календаря УНСоюзу" направду цікавий.

Б. Отже, твоя нехіть до календарів зовсім не має підстав. Додам ще, що в книжці є стаття сенатора Павла Юзика „Канада — багатокультурна країна", Андрія Качора про „батьків і піонерів" українського молочарства в Галичині: д-ра Семена Демидчука про Лева Ясінчука. Не бракує й веселого дотепного Степана Риндика.

Не буду вичисляти решти змісту, бо сподіваюся, що ти сам прочитаєш цю книжку і знайдеш у ній, крім усього згаданого, численні вірші та інші цікаві статті ще з десятка авторів, — про різні справи, такі як календар староукраїнського племени полян, „О. Довбуш" Ол. Бережницького, аж до комет на нашому небозводі, що про них написав о. К. Тимочко.

„Календар УНСоюзу на 1965-ий рік" — це направду гарний подарунок нашим читачам.

Календар коштує тільки $2, що не покриває всіх коштів видання цієї змістовної й гарної книжки. Тому В-во „Свобода", закликає й до додаткової пожертви на видавничий фонд, з якого покривається також поважний недобір у виданні дитячого журналу „Веселка".

Л. Луців

*) Календар - Альманах Українського Народного Союзу на рік 1965. Видавництво „Свобода", Джерзі Сити — Ню Йорк, 1964, стор. 224.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО АРТИСТА МІШЕЛЯ ДЕ СЕРВІЛЬ

Прочитавши у „Свободі" з 16-го грудня м. р. допис під заголовком „Французький актор Мішель де Сервіль про український танцювальний ансамбль у Парижі", не можу втриматися від спокуси докласти „своїх два центи" до пояснення персони Мішеля де Сервіля, якого знаю добре з Парижу. Почну від „царя Тимка" . . .

Коли покійний Іван Паторжинський, заслужений артист Совєтського Союзу, разом із Зосю Гайдай приїжджали з Києва до Канади і ЗДА в порядку „культурного обміну", я мав нагоду познайомитися з Паторжинським під час його концерту в Ню Йорку.

Знаючи його рідного брата Федора, також доброго співака, з яким я разом відбував концертове турне по Европі і маючи фотографічне висвітлення наших спільних виступів на сценах европейських держав, я показав їх Іванові. Це дало мені нагоду для інтимної розмови з артистом. В цій розмові він сказав мені, що, вертаючись з Ню Йорку, зупиниться в Парижі, де його брат Федір проживає понад 40 років на еміґрації, і буде старатися переконати брата повернутися додому — до Києва.

Федір Паторжинський, окрім своїх оперових виступів у Російській Опері в Парижі, також показав себе як дуже здібний диригент зорганізованого ним хору. Репертуар його хору, оскільки мені відомо, був наполовину український. Театральні костюми для професійного вжитку на сцені, як я бачив на фотографіях, були українські. В цьому хорі була гарненька росіянка з добрим сопрановим голосом. У моїх щорічних приїздах з Ню Йорку до Европи (з 1950 по 1960 рр.), я зустрічався з Федором, у якого в 1954 році познайомився з цією солісткою Лєночкою. Наступного року в черговій зустрічі з Федором я довідався, що Лєночка віддалася за француза — Мішеля де Сервіля.

Федір Паторжинський оповів мені, що при хорі він мав невеличку групу танцюристів, які виконували українські, російські і кавказькі танки. На чолі групи стояв Мішель де Сервіль як перший танцюрист. Два-три дні пізніше в хаті Паторжинського я мав нагоду з ним познайомитися. Дуже мила і здібна людина, від котрої маю деякі сувеніри його різноманітних талантів.

У 1951 по приїзді до Парижу, я довідався, що Федір Паторжинський уже в Києві, куди виїхав настало за рекомендацією брата Івана. В 1956 і 1959 роках чув, що Мішель де Сервіль із своєю дружиною аж два рази їздив у Київ на літні вакації до Федора.

У вересні 1964 року завітала до мене в Ню Йорк моя знайома оперова співачка, яка сказала мені, що їздила у Київ і була у Федора Паторжинського, де чула мій спів на платівці. В далекому минулому, коли мій брат у Києві просив мене вислати йому одну з моїх платівок, я був поінформований, що совєтські приписи такого роду пересилки забороняють, але коли почув, що в Києві є моя платівка, то негайно написав про це братові. 12 листопада 1964 року дістав від брата листа, в якому він повідомив мене, що познайомився з Федором. Він чув мій спів також і познайомився у нього з Мішелем де Сервілем і його жінкою, котрі приїхали з Парижу на відвідини до Федора. Довідавшись, що всі вони — мої добре знайомі, пізніше брат надіслав мені витинок з „Вечірнього Києва" під заголовком „Брати Паторжинські". Цей витинок я дістав рівночасно з вищеозначеним дописом у „Свободі".

Треба мати на увазі, що Мішель де Сервіль перебував і перебуває в оточенні росіян та українців, і він, не зважаючи на свій інтелектуальний рівень, не відчуває того українського національного обурення проти сполучення українського мистецтва з російським, а особливо перед чужинцями в Парижі, в розумінні котрих, як і в нього самого, допускаю, панує російський девіз „єдиная недєлімая" . . .

Як у „Свободі" з 16 грудня м. р. говориться: „Сервілю в українському балетному оркестрі бракує народніх інструментів — бандури, балалайки, баяна . . . " (що передруковано з київської „Рабочої Газети"), то від себе хочу додати, що це не так зле, коли француз знає про звук і існування бандури . . .

Вірю, що цей талановитий француз колись може стати й українським бандуристом . . .

Гліб Шандровський

ПРО ОДИН „ГОЛОС ЧИТАЧА"

Хочу поґратулювати Вас за те, що надрукували лист Віри Дорожинської в „голосах читачів" 9-го січня ц. р.

Цей лист мені сподобався більше, як деякі „коментарі" Ікера. Читаючи початок цього листа, я припускав, що його авторка жартує в стилі Ікера. Я реготався аж до речення про запорозькі хоругви. По тім реченню пізнав, що вона не жартує. Хоч решта листа була теж смішна, я більше не сміявся.

Я вас прошу більше вміщувати таких листів, і тоді може якийсь історик змилосердиться і напише Вірі Дорожинській, що проф. І. Лисяк-Рудницький не був першим українцем, котрий побив жінку.

Богдан Стець
Гіксвіл, Н. Й.

Пишучи про історію і етику нашого народу, не треба ідеалізувати так дуже пошану наших чоловіків до жінок, а варто згадати також українську народну приповідку: „Люби жінку як душу, а тряси як грушу".

Не пишіть про жаден сором з цього приводу по бюрах та школах, бо це неправда. Я маю крамницю, до якої приходять американці і люди інших національностей. Всі вони одноголосно по стороні професора.

Дарія Ломницька
Ню Йорк, Н. Й.

З української преси

„ПРО ЩО ІДЕТЬСЯ?"

Едмонтонський тижневик „Українські Вісті" в коментарі, надрукованому під таким заголовком, в числі з 31 грудня м. р. пише:

„Тому що латинська мова незрозуміла для вірних латинського обряду, Вселенський Собор на другій сесії дозволив уживати, крім латинської мови, також живих мов: англійської, французької та інших. Латинську мову не усунено: її тільки обмежено. Головна частина латинської Літургії далі буде відправлятися латинською мовою; тією ж мовою будуть довершуватись також деякі Святі тайни, напр. священство.

Відколи в сусідній римо-католицькій церкві залунала англійська мова, дехто і в нас почав домагатись: „Давайте і нам англійську мову". Хотілось би спитати: Чому обмежуєтесь тільки до української церкви? Чому не поширюєте свого домагання на кожну українську хату? Адже кожна українська родина в Канаді і ЗДА має сусіда, який говорить тільки по-англійському.

Багато хто з нас почав домагатись живої мови в Церкві. Замість малозрозумілої церковнослов'янської мови — кажуть оборонці живої мови — треба впровадити сучасну українську мову. Не заперечуючи принципової слушности такого домагання, не можна забувати, що живемо не в Україні, а за океаном. „Є небезпека, що радикальне усунення церковнослов'янщини небагато поможе українській мові, зате відкриє навстіж церковні двері англійщині". Таке „УВісті" написали були 5-го серпня цього року. З того часу ми ще не чули про самовільне впровадження української мови в Богослуженнях; проте вже були випадки самовільного впровадження англійщини . . ."

„ГУМАНІЗМ" ЗЛОЧИНЦІВ

Мюнхенський український тижневик „Шлях Перемоги" з 13 грудня 1964, торкаючись у передовій статті відомих подій в Конґо, так з'ясовує ставлення Москви до здійснюваних там комуністичними наємниками масових душогубств:

„Сувора зневага до людини, яка заперечує будь-яке практичне застосування ідей гуманізму і впарі з цим театральна деклямація про гуманізм — притаманні совєтсько-московській системі. Здається, ніде у світі не говориться стільки про гуманізм, як в СССР і ніде так жорстоко не ламались і не ламаються його засади. . . . . .

Наскільки ідеї справжнього гуманізму чужі й далекі совєтському режимові, наскільки він їх уважає тільки засобом пропаґанди, — можна останньо переконатися в зв'язку з подіями в Конґо . . .

Існує у світі злочинців неписаний закон: злочинець злочинцеві в біді помагає. Тримаючись, мабуть, норм цього закону, Москва тепер помагає дрібненьким і примітивним злочинцям у Конґо, підтримує їх не тільки морально, але й фінансово. Тримаючись норм свого „гуманізму", вона з легким серцем віддає на поталу життя людей. Бо що для неї життя людини! Адже з її ініціятиви, з її наказу знищено мільйони невинних людей. Адже вона масове вбивство людей піднесла на п'єдестал ґлорифікації. Для неї Дзержинський і тисячі інших масових вбивників — це „почесні чекісти". Уся комедія засудження сталінізму зводиться, властиво кажучи, до засудження злочинів Сталіна проти власного „клану", проти партійців. Але дотепер не впало з уст партійців відкрите слово засудження мільйонових вбивств. Терор і злочини є і залишилися основною складовою частиною совєтчини. Зрозуміло, що й тепер Москва стала по боці дрібненьких африканських злочинців".

СПАСИБІ ВАМ, БАТЬКИ!

У спадщину
Мій батько залишив
Мені не дім,
Садибу і корову.
Мене орати землю
Научив,
Любить свій край
І шанувати мову.
Щасливий тим,
Що батьківських скарбів
Ховати під замок
Не доведеться —
Не можна
З пісні викинути слів,
Любов не можна
Викрасти із серця.

ВАС. ЩЕРБОНОС

O. К-ий

ПРИТЧІ З НАШОГО ЖИТТЯ

„Вийшов сіяч сіяти . . ."
(Мат. 13:3 — 8)

„Господи помилуй!" — неслася молитва ангельськими голосочками діток у рідній українській церкві. Серце любувалося красою дитячих голосочків, душа відпочивала, перемучена щоденними турботами, але й скріплялася Словом Божим, голошеним з амвону рідним, батьківським словом. Старенький пан-отець піклувався душами і серцями своїх духовних діток.

Доля хотіла, щоб я покинув це місто. Служба загнала мене в далекі околиці. Не було там рідної церкви. Скорботною була моя душа. Не чув українського слова, не чув української пісні в своїй церковці.

По кількох роках щастя знову завітало до мене. Мене призначили на новий пост, і то в рідному місті. Радість малощо не задушила мого серця.

— Ось, — думаю, — знову буду в своїй церковці і радітиму ангельським співом малих діток. Як старенький пан-отець? Як „Рідна Школа"? Такі думки переливалися в моїм мозку, і я не звертав уваги на красу природи, коли летів бистрим літаком додому.

У неділю ранком став одягатися. Веселий і радий пішов до церкви. Церква та сама, гарна й привітна.

Розпочалася Свята Служба Божа. Але не залунало те добре відоме й миле мені „Господи помилуй!". Ангельськими своїми голосочками діти співали „Лорд гев мерсі!" Сльоза застигла на очах. Серце майже завмерло на хвилину.

— Невжеж я в чужій церкві? — думаю я про себе. Ні. Розглядаюся і бачу висохлі лиця деяких старенькиx батьків, що їх знав, бачу і своїх колишніх ровесників, що разом ми гуляли й бешкетували. Не було тільки старенького пан-отця.

По Службі Божій, надворі питаю:

— Що це таке у вас сталося? Чому така зміна зайшла? Невже немає у вас уже „Рідної Школи"?

— Є, — відповідають, — але ми поступаємо з модерними часами. Наші діти вже замериканізовані, не розуміють української мови. Маємо молодого священика, що вже по-англійськи Службу Божу править".

— За недовгий час ви могли аж так змінитися? — питаю.

— Є в нас кілька родин не українських, та й наші доні та сини через мішані подружжя занедбують рідне слово. Діти теж не хочуть учитися говорити по-українськи.

— Чому? Таж тепер в американських школах навчають багато чужих мов. Ваші діти запевне вчаться як не німецької або еспанської, то французької або навіть російської мови! Чому ж нехтувати свою мову.

На це відповіді не було. Г я повернув убік і подався до своєї хати. Пригадав собі святі слова Спасителя, які чув, як колись ще старенький пан-отець читав святу Євангелію:

— „Вийшов сіяч сіяти насіння своє; і, як він сіяв, інше впало край шляху, і поприпоптувано його й птаство небесне пожерло його.

А інше впало між тернину; і, розвившись тернина з ним, поглушила його.

А інше впало на землю добру . . ."

— Чи ж ні одна добра насінина не впала на ниву здорову і плодючу — на душі нових поколінь? — питав я у себе.

Відповіді не було.

Дивився на святу храмину, овоч і вінець праці старенькиx батьків, а уста нервово шептали слова нашого Генія:

Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте
І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь.

Про народні талани
(Мат. 25 : :14)

Вечірний сумерк.

Сиджу в хаті. Пустив телевізію. Виступає група хористів у московських народних строях. Дивлюсь. Слухаю. Ритм і мелодія української народної пісні, але слова не наші. Виявляється, що це хор УССР.

Потім виступає група танцюристів. Оркестра грає українську арію, але танцюристи в строях „ґуралів". Під звуки оркестри група танцює український „аркан". Оголошувач каже, що це — народний танець „малопольських ґуралів".

Я вилучив телевізію. У присмерку, сидячи в кріслі, потонув у морі темних думок.

По якійсь хвилині з-поміж усієї цієї душевної суматохи наче являється Христос і каже притчу про талани. „Одному дав п'ять, другому два, а іншому один, кожному по його сназі . . ."

Господь Бог щедро обдарив український нарід прекрасними таланами. Дав йому багату, родючу землю, багату красою душу і, мов діямант найдорожчий, золоте і щире серце.

Наділив Господь Бог і інших своїх дітей різними таланами, то меншими, то більшими, кожному по його сназі. І кожен нарід на своєму обійсті дбав про ті талани.

Український нарід — може надмірно щасливий і багатий, але добродушний — не зумів у слушний час використати всі оті талани. Деякі закопав у землю, як той євангельський слуга, щоб не змарнувати їх.

— Уночі, — думає, — ніхто не буде бачити, і захоаю десь під отим величезним та довголітнім дубом.

Але сусіди, менше обдаровані таланами, підглянули необережного українця. Сказали один до одного: „Ходімо, викопаємо його скарб і поділимося. Він і так забагато має, та не знає що з ним робити".

І так поволі, ніч за ніччю, стали вони викрадати заховані українські скарби і ними збагачуватись.

Чи не так само сусіди - вороги вкрали нам нашу культуру, історію та ще й землею нашою поділилися?..

На ввесь світ вони ширять собі славу тими таланами, що їх від нас украли! Тим, що ми занехаяли, або про що мало дбали, славляться нині наші вороги.

А ми, поневолені та ще й обкрадені, плачемо за втраченими нашими таланами-скарбами . . .

Сину, доню, внуче, не марнуйте талантів, що ними Бог вас обдарив. Не стидайтеся рідного слова й рідної пісні! Плекайте красу і багатство рідного свого народу! Хоч не на українській землі, українською штукою, вицвітом української культури збагачуйте культуру своєї американської землі. Не вороги наші, але ви, український квіт, розкривайте перед світом красу української душі та тепло українського серця! Тим ви поможете зберегти культуру рідного народу, що її вороги наші винищують з самого кореня!

За талани, дані тобі Богом, складеш рахунок ти, сину, доню, та й ти, внуче, так перед Господом Богом, як і перед своїм народом.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Гаслова Енциклопедія Українознавства

(Стан праць та зміни умов передплати)

Починаючи видавати гаслову частину Енциклопедії Українознавства (ЕУ-2) редакція планувала вмістити весь матеріял в 4-ох томах і відповідно до цього була скалькульована (в 1953 році). передплата в різних родах оправи. Під час праць над редаґуванням ЕУ-2 виявилось скоро, що число томів мусить бути збільшене, як з уваги на об'єм матеріялів, вміщуваних в поточних томах (чимало людей нарікає, що поодинокі гасла дуже „стиснуті") так і з уваги на випуск в Україні т. зв. УРЕ („Українська Радянська Енциклопедія"), що її поява була, бодай в деякій мірі, „спровокована" виданням ЕУ на еміґрації.

Сама поява УРЕ мусіла вплинути на поширення змісту ЕУ-2, бо стало необхідним ще докладніше висвітлити події і факти, які промовчує або фальшує УРЕ, зокрема з часів наших Визвольних Змагань, історії українських Церков, дій нашої еміґрації, тощо. Було очевидним, що число томів ЕУ-2 мусить бути збільшене, — але розміри цього збільшення нелегко було встановити.

Остаточно Віддія Наукового Товариства ім. Шевченка в Европі та Редакція ЕУ в Сарселі вирішили, що для завершення ЕУ-2 об'єм цілости мусить бути **збільшений з 4-ох до 8-ох томів.** Четвертий том, який обіймає гасла на літери К (від гасла Крушельницький Іван), Л і М, буде готовий з початком 1965 р.; він завершує перший етап праць на ЕУ-2. Стоїмо на порозі другого етапу — чергові 4 томи ЕУ-2 чекають ще своєї реалізації.

Збільшення об'єму ЕУ-2 вимагає зміни умов передплати, зглядно встановлення дальшої передплати на останні 4 томи. Хоч ціни у видавничій галузі та редакційні витрати тепер значно вищі порівняно з часом, коли починалось видання ЕУ-2, додаткову передплату встановлено в дотеперішній висоті (50 згл. 60 дол. залежно від роду оправи за 4 томи) під умовою однак, що ця додаткова передплата буде **повністю вплачена в першому півріччі 1965 року**; передплата сплачувана ратами поза день 1-го липня 1965 р. буде підвищена на 20 відсотків, які тільки частково рівноважать підвишку цін.

В неперіодичному бюлетені НТШ в Европі п. н. „Вісті із Сарселю" чис. 3 з датою грудень 1964 р. проголошено м. і. наступні інформації в справі **умов передплати**, які обов'язуватимуть від дня 1-го січня 1965 року.

1. „**Четвертий** том ЕУ-2 дістануть тільки ті передплатники, які повністю вирівняють, або вже вирівняли, передплату за перші чотири томи. В першій половині 1965 року дістануть всі передплатники, які заборгували, повідомлення про розміри їхнього боргу.

2. **Дотеперішні** передплатники можуть забезпечити собі одержування дальших чотирьох томів (5-8), —

а) **а б о**, вплачуючи не пізніше як до 1 липня 1965 р. повністю ще раз дотеперішню передплату, тобто за ЕУ-2 в полотняній оправі дол. 50, а в півшкіряній оправі дол. 60.

б) **а б о**, доплачуючи довільними **ратами** за ЕУ-2 в полотняній оправі дол. 60, а в півшкіряній оправі дол. 72, але вплати мусять бути розложені так, щоб до появи кожного наступного тому було внесено принаймні 25% доплати, тобто 15 дол. за полотно, а 18 дол. за півшкіру.

3. **Н о в і** передплатники можуть скористати з умов для дотеперішніх передплатників, поданих під 2, тільки в часі від 1-го січня до 1-липня 1965 року, а тоді вони —

а) **а б о**, вплачують повністю передплату за ЕУ-2 в полотняній оправі дол. 100, а в півшкіряній оправі дол. 120;

б) **а б о**, вплачують повністю тільки дотеперішню передплату за перші чотири томи, тобто дол. 50 за полотно, а дол. 60 за півшкіру, доплату за наступні чотири томи (5-8) вплачуватимуть добровільними ратами, як під 2б) зі застереженнями там поданими.

В обох випадках вони одержуватимуть автоматично перші 4 томи.

4. **Від 1-го липня 1965 р.** передплата ЕУ/2 у 8-ох томах становитиме дол. 120 за примірники оправлені в полотно, або дол. 144 за примірники, оправлені в півшкіру.

Цю передплату можна вносити добровільними ратами, але висилка перших 4-ох томів буде реалізована щойно тоді, коли буде вплачено половину повищої суми, тобто дол. 60 за полотно, а дол 72 за півшкіру; дальші томи висилатимуться тільки тоді, коли за них буде вплачена належна сума за кожний том, тобто 15 дол. за том в полотні, а 18 дол. за том у півшкірі.

Це саме стосується до нових передплатників в часі від 1-го січня до 1-го липня 1965 р., які не скористають з умов, поданих під 3.

5. Повищі постанови обов'язують з днем 1-го січня 1965 р. і всі до цього часу — будь-ким і будь-де — вміщувані умови передплати ЕУ/2 втрачають свою силу.

За згідність:
Володимир Савчак,
представник ЕУ на ЗДА.

НАШІ НОВІ СПІВРОБІТНИКИ

У надрукованому у вчорашньому числі „Свободи" на 2-ій сторінці листі до редакції п. Клим Ярославський згадує, що з нових співробітників „Свободи" в 1964-му році він поставив би на перше місце нашого визначного письменника Уласа Самчука, а на друге місце Лесю Лисак. Поминаючи факт, що п. Улас Самчук належить до найстарших співробітників „Свободи", а в 1964-му році ту співпрацю після деякої перерви відновив, він, очевидно, ще найменше потребує презентації. Хто ж бо не знає Уласа Самчука! Натомість Леся Лисак на сторінках „Свободи" таки справді задебютувала в 1964-му році, отже до речі буде познайомити читачів з нею ближче.

В тій цілі й друкуємо, написане нею ж самою — „Дещо зі своєї біографії".

„Дещо з моєї біографії"

...Про літа, а в цьому випадку про дату народження жінки — звичайно не говориться. Оптимісти кажуть, що жінка має стільки років, на скільки виглядає. Ця теорія мені дуже подобається...

Я вродилась в малому подільському селі Вірлові, повіт Зборів, де тоді вчителювали мої батьки. Їх потім кураторія переносила з села до села, так що годі мені говорити про якесь одне „рідне село" — але це зовсім не важно.

До гімназії ходила і матуру здавала у „славетному" Перемишлі, у неменш „славетній" Жіночій Гімназії Українського Інституту для дівчат.

Тодішні учні гімназії добре знають про цей Інститут і про Інституток. Це були прекрасні часи... Серйозно кажучи — це була чудова школа, в якій вщеплювали в душі любов до рідного і любов до всього, що шляхене...

По матурі мріялось про журналістичну школу і професію журналістки. Війна перекреслила всі наміри і сподівання щодо журналістики.

У Львові відкрилась Драматична Студія під проводом проф. Андрія Бендерського, Володимира Блавацького і Йосипа Гірняка. Вона мала на меті виховувати нові акторські кадри. Два незабутні, чудовні роки в Драматичній Студії — і знова війна поплутала все...

Втеча — або скажімо лагідніше — виїзд до Австрії вліті 1944 року. В 1945 — зустріч з режисером Йосипом Гірняком, який організує із колишніх студійців та акторів українських театрів знану на еміґрації „Театр Студію".

Кілька літ кольорового, багатогранного сценічного життя, виповненого безконечними пробами і виставами по всіх переселенчих таборах Австрії та Баварії. Роки, коли свято вірилось, що найкращою з усіх муз — це Мельпомена...

Виїзд до Америки був кінцем праці в постійному театрі. Відтоді — зі сценою тільки доривочний зв'язок — десь колись якийсь виступ на концерті, академії або вступ з власними „номерами" на запрошення якогось товариства чи організації.

А писалось — таки завжди, хоч не багато з цього надруковано. Останньо — за кілька років — тексти до пісень. Їх можна почути в репертуарі Юрія Лаврівського і Лізи Шашаровської-Чепіль. Одна з найновіших пісень — це „Леґенда Бродів" — музика Ю. Лаврівського, написана для хорів Дивізійників і розіслана в циклостилевому виданні по всіх станицях Дивізійного Братства.

Теперішня професія? — Завідувач відділу великої департаментової крамниці. В англійській мові це становище зветься „баєр", а як буде по нашому — не питайте, не знаю... Не смійтеся, але я з цього дуже горда! Бож тільки подумати — дівчина, що завжди жила мріями про літературу, поезію і театр — грає тепер ролю „бизнесменки", і то успішно грає!

Оце хіба й все...

З пісень, які найбільше прийнялися, чи „сподобалися" — в кожному разі набрали більшої популярности — це „Моя мати" — муз. Ю. Лаврівського та „Галицьке містечко" — муз. Лаврівського.

Шкода, що немає змоги видати їх друком, а дуже хотілось би...

Йой, як то важко писати про себе, бо все може вийти „хвали мене, ротику"... А цього я ніяк не хотіла б!

Леся Лисак

Леся Лисак

У Португалії судять комуністичних змовників

Лісбона. — У столиці Португалії станули перед судом п'ять членів підпільної комуністичної партії, оскаржені у підготовлюванні терористичних актів, які мали стати гаслом для повстання проти теперішнього португальського режиму в дні 1-го травня минулого року. Змовники — як твердить акт обвинувачення — виготовили детальний плян, як відрізати Лісбону від головного промислового центру Баррейрос. 12 квітня минулого року переведено ревізію в домі 27-річного Антонія Хоакіма Фіґейри, головного обвинуваченого, і знайдено великі запаси динаміту. Змовники плянували зірвати динамітом мости, електрівні та різні державні будинки і посіяти такий неспокій в країні, який був би придатний для комуністичного повстання.

Мистецтво приєднує приятеля українців

Принагідне знайомство Василя Ніньовського, графіка, з д-ром Двайтом Л. Смитом розвинулось у близьке приятелювання і д-р Смит став приятелем українців.

Д-р Д. Л. Смит, молода ще людина, — це відомий у ЗДА історик-дослідник, автор наукових праць у ділянці історії та критик історичних публікацій. Він очолює катедру історичного факультету в Оксфорді, Огайо, та щороку гостює по кілька тижнів у різних університетах як викладач педагог і науковець.

Перше знайомство між д-ром Смитом та В. Ніньовським було цікаве тими дискусіями, які заторкували поневолення та політичне становище України у відношенні до безпосереднього сусіда Москви, та Німеччини.

Довше ув'язнення В. Ніньовського в большевицькій тюрмі, та перебування д-ра Смита під час війни в німецькому таборі для полонених і подібні змістом пережиті страхіття ще більше наблизили і створили сприятливий ґрунт для приязні мистця з науковцем.

Малярство і музика — є „міжнародною мовою" без мови; тому В. Ніньовський для поглиблення приязні виконав портрет 6-літнього сина д-ра Смита виїмковою технікою ритовини, і оригінал праці переслав як різдвяний подарунок науковцеві.

Ось що написав д-р Смит в листі подяки: „Дорогий Друже: „Заслужено твоє ім'я втішається виїмковою репутацією між моїми приятелями тут в Оксфорді.

Я їм не раз переповідаю, як чудово та з якою насолодою я і моя рідня перевели з тобою на розмовах наше літо в Едмонтоні. Це я підкреслюю завжди, як якесь особливе щастя...

А тепер, ти друже, вшанував нас небуденною річчю — портретом, та ще й оригіналом, нашого сина. Ми є невимовно вдячні тобі за таку високоцінну річ".

„Едмонтон Джорнел" з 31 грудня, 1964 р. помістив статтю про В. Ніньовського та світлину портрета сина науковця.

А. В.

Портрет Ґреґа
(Ритовина В. Ніньовського)

Українська мова в американській програмі мов

В рямцях акції підготовки фахівців із „занедбаних мов" з рамени Нашенел Дефенс Едюкейшн Ект українську мову восени 1962 р. вивчало більше як сто кандидатів (група мов III) на рівні з такими мовами як корейська, гінді, чеська, в'єтнамська, церська, голляндська, данська, турецька, грецька, сербохорватська. В групі II вищій були такі мови, що на їх курсах було більше як 50 студентів: польська, арабська, шведська.

Перед між всіми мовами веде жидівська з 5,021 студентом, в дальшій відстані ідуть японська (2,368) та китайська (2,165). Натомість дуже мало зацікавлення аявили студенти для таких важливих мов як талалог (Філіпіни), банту (Африка), мая (Центральна Америка), на останній мові властиво на одному з її діялектів квіче-мая іде вже довший час висилання програм з СССР.

Скількість студентів, що студіювали укр. мову в рямцях цієї програми, зростала наступно: 1958 — 1; 1959 — 11; 1960 — 59; 1961 — 55 і 1962 — 106.

Студенти отримують стипендії на повну оплату студій на утримання своє та рівнож їх сімей. По закінченні вишколу стипендіяти мають вчити даної мови на учбових закладах. По закінченні курсів всім викладачам вислано запитники. З українців зголосилося з виповненими формулярами 11. З них виходить, що української мови не викладають ні в стейтових ні в приватних школах середнього рівня, а тільки в парохіяльних.

Зі всіх бувших студентів всіх мов тепер викладачів мов тільки два отримали доктораги один з жидівської мови та один з української.

Найбільш незадовільний стан в області вивчання китайської мови і в цьому напрямку слід буде зробити найбільше зусилля, щоби покрити запотребування (китайською літературною мовою говорить 400 міл. людей на всіх 600 до 700 міл. населення цілої держави).

За ПМЛА, 1964, 4-2, серпень

СПРОСТУВАННЯ

У моїй статті „Олександер Оглоблин" (65-ліття з дня народження і 45-ліття наукової праці), що була надрукована в „Свободі" у чч. 239-242, трапилася друкарська помилка. В статті читаємо: „Олександер Лашкевич, батько матері О. Оглоблина, в кінці 1880-их років був редактором і видавцем „Кієвской Старини". В рукописі подано, що „Олесандер Лашкевич, родич матері О. Оглоблина, був редактором і видавцем „Кієвской Старини" в кінці 1880 років".

Для більшої точности подаємо, що Олександер Степанович Лашкевич був кузеном Катерини Платонівни Лашкевич — тоді проф. О. Оглоблина і в родинному відношенні до Ювілята є його дядьком, а не дідом, як це помилково виходить із надрукованого пасусу.

З правдивою пошаною

— Д-р Любомир Винар

Українська хроніка

● **Нюйорський Відділ ОбВУА** влаштовує в суботу, 16-го січня 1965 в приміщенні Українського Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку Святочні сходини членів для відзначення 45-річчя Першого Зимового Походу. Доповідь-спогад прочитає проф. Микола Зайцев, учасник того походу. Початок в год. 7-ій вечора.

ҐРЕНЛЯНДІЯ ВТІКАЄ ВІД КАНАДИ

Науковці підозрівають, що Ґренляндія віддалюється від Канади щороку на один центиметер (чотири десятих одного цаля). Канадійські науковці мають впродовж 20-ох років переводити докладні вимірювання, щоб ствердити цей факт, бо він був би потвердженням того факту, що колись Америка й Европа творили один континент. Ґренляндія віддалена від Канади на 18 миль, і можна муде перевести точне вимірювання.

Успіхи нашої молоді

Гелен Марійка Горін дочка Івана і Катерини Горін, яка родилася в Ню Йорку і належала до 204 Відділу Українського Народного Союзу, а тепер живе в стейті Індіяна, закінчила Пирду університет у 1964 році з високими відзначеннями і тепер учителює в гайскулі в місті Елкгат. На латинське Різдво Гелен заручилась з молодим студентом, котрий в цьому році кінчить адвокатські студії.

Бабця Анна Горін і тета і вуйко Мирон Оршуляки складають їй щирі бажання.

М. О.

Гелен Марійка Горін

Загальні Збори Пластприяту в Ню Йорку

12 грудня 1964 р. Пластприят Пластової Станиці в Ню Йорку відбув у новозакупленому Пластовому Домі при 144 Друга Евеню 14-ті Звичайні Загальні Збори.

Проводив Зборами вміло пл. сен. Тарас Триш, бувший станичний, секретарював Ігор Зубрицький.

Звіти, дискусії та уділення абсолюторії уступаючій Старшині виповнили першу частину Зборів.

До керівних Органів Пластприяту на 1965 рік увійшли: голова — Марта Ярош, заст. гол. — Олекса Мотиль, секретар — Петро Дирмограй, скарбник — Іван Дмитрик, імпрез. реф. — Ніна Ільницька, члени Упр. пані: Б. Ковалів, С. Косович, Д. Цвіль та панове: І. Ґідей, В. Лепцан, М. Савицький і Е. Сушків.

Провірочна Комісія: голова — Богдан Соболта, члени — В. Керод і І. Зубрицький.

Діловод Пластприяту інж. Роман Баранський, як голова Пластової фундації вичерпно звітував про теперішній фінансовий стан фундації та про пляни перебудови Пластового Дому.

На закінчення новообрана голова п. Марта Ярош, дякуючи за вибір, зложила признання і подяку уступаючому голові інж. Б. Соболті, закликала батьків пластової молоді виявляти більше зацікавлення справами місцевої Станиці та моральної і матеріяльної піддержки її, а в зверненні до Проводів Пласт. Станиці і Пласт. фундації заявилась за дійсною і позитивною співпрацею, котрої моттом буде взаїмне вирозуміння, пошана і дійсне добро молоді згуртованої у нюйоркській Пластовій Станиці.

Н. П.

Д-р Ол. Соколишин зібрав 470 англомовних матеріялів про Т. Шевченка

Д-р Олександер Соколишин у Ню Йорку, звичайний член НТШ, зібрав до кінця 1964 р. 470 позицій Шевченкіяни англійською мовою: статті, переклади поезій, відгуки на святкування річниць, антології, енциклопедії, програми святкувань та ін. У всіх, за виключенням статтей з „Вашингтон Пост", підкреслено велич Тараса Шевченка, як одного з найбільших слов'янських поетів, та високо оцінено його ідеї свободи і справедливости. Найдавнішу позицію в тій англомовній Шевченкіяні становить часопис „Аляска Ґералд" із згадкою про ідеї Т. Шевченка, що вийшов у березні 1868 р. в Сан Франсіско, під редакцією о. Агапія Гончаренка.

Паризькі нотатки

Софія Наумович пише в „Українській Думці" ч. 48 1964 року про враження з найновішого виступу Танцювального Ансамблю П. Вірського з УССР у Парижі:

„...Українці потроху розчаровуються й це добрий знак для тих, хто побоювалися, щоб дехто, побувавши на виступі „козаків", не забажав їхати на „родіну". Перш за все, дивлячись, уже вдруге, на майже однакову програму, що й три роки тому, — зразу ж приходить на думку: а чому ж вони не підготували нової програми? І взагалі, чому приїжджають тільки з фолькльором, гопаком і шараварами, — а де ж музичне й хорове мистецтво України? Де опера? Де українська драма чи комедія для „Театру Націй"? Оце вже зразу насторожує всіх навіть найбільших їхніх симпатиків — наших танцюристів, що залюбки ходять на виступи „козаків", щоб надивитися, „нахапатися" й виправити, чи додати дещо до своїх самодіяльних танців.

А далі, відштовхує всіх ота чужа й незрозуміла московська мова, що мов холодною водою обливає найбільше ентузіястів, отих, що то й сльозу пускають під час вистави, коли на сцені чудові дівчата підносять „хліб-сіль" та заявляють: „Ми з України!" Як же це так? Тільки впаде завіса, а ці самі „козаки й козачки з України", — так і перемінюються зразу на якихось мешканців Тули чи Пскова та й „цвенькають по кацапськи"...

Отож небезпека поїхати „на родіну" від захоплення „козаками" з прізвищами на „оф" — у нас, у Франції, змаліла до зера."

СПОРТ

Редагує: В. Сохан

ПРОГУЛЬКА ЛЕЩЕТАРІВ І „МАЛАНКА" КЛК НА „СОЮЗІВЦІ"

Карпатський Лещетарський Клюб у Ню Йорку, відомий не лише з діяльности в лещетарстві, але і в інших ділянках спорту, заплянував на 16-го січня ц.р. лещетарську прогульку, а після неї спільну „Маланку" на оселі „Союзівка". Наче на замовлення впав гарний сніг, завдяки якому добре заповідається початок лещетарського сезону КЛК. В суботу, 16-го січня, вже о 10-ій годині ранку, визначена збірка усіх прогульковців на лещетарському терені „Віндгем Скі Ерія", Н.Й. Там започаткують члени КЛК і гості, яким організатори дуже раді, новий лещетарський сезон малими неофіційними змаганнями. Ця спортова зустріч закінчиться товариською імпрезою — „Маланкою" на „Союзівці", де любителі хореографії зможуть добре забавитися від вечора до ранку при звуках оркестри. В неділю прогульковці задумують залишитися на „Союзівці". Дехто з них може і для відпочинку після лещетарських з'їздів і „маланчиних" коломийок. Більшість спортовців плянує однак на неділю продовження, чи поправини, інавгурації зимового спортового сезону на менше стрімких склонах гір „Союзівки" їздою на лещетах або на санках.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ҐАЛЕДОН" СК

В третьому вечері сімкового футбольного турніру „Шейфер Ліґи", в п'ятницю, 15-го січня, в залі Арморі в Петерзоні, Н. Дж., „Чорноморська Січ" зустріне дружину „Ґаледон" СК. Змагання цього турніру починається вечором о год. 8.00 і в їх програмі є ще три інші зустрічі: Гобокен — „Айріш Ам.", „Молфетта" — „Петерзон Доверс", „Скатс Ам." — Мадярський СК.

„Чорноморська Січ" — Молфетта СК — 2:0

Петерзон, 8 січня. — В другому вечері сімкового турніру Шейфер Ліґи в залі Арморі футболісти „Чорноморської Січі" винесли зі своєї зустрічі з італійцями м. Джерзі Сіті обидві точки. Січовики мали значну перевагу і лише в кількох кінцевих хвилинах гра дещо вирівнялась. Перші ворота для „Ч. Січі" в 6-ій хвилині здобув Каздоба, який під час цілої гри вміло обстрілював ворота Молфетти. Другі і останні ворота зустрічі здобув Понось в 10-ій хвилині.

На вирізнення в цій грі, крім згаданих, заслуговують ще Снилик, Янґ і Блек. Саварин, який цим разом виступив в ролі воротаря, не мав багато роботи. Інші молоді змагуни „Ч. Січі" показались завзятими і швидкими футболістами, але їхній брак досвіду був причиною низького вислідy.

Перед самою грою відбулася церемонія вручення трофею найкращому змагунові з першого вечора турніру. Згідно з рішенням Турнірового Комітету, представник компанії „Шейфер" вручив цей трофей Зенонові Сниликові.

Склад „Ч. Січі": Саварин, (Голуб), Каздоба, Янґ, Блек, Сольчаник, Снилик, Понось і Воробець.

Інші висліди сімкового турніру:

Гобокен ФК — Ґаледон СК 4:0;

Мадярський СК — Айріш Амерікенс 2:1;

Петерзон Доверс — Скатс Амерікенс 0:0.

Стан показника після другої рунди:

	Т	В
Гобокен ФК	4:0	6:1
Мадярський СК	4:0	7:5
Петерзон Доверс	3:1	4:1
Скатс Амерікенс	3:1	3:2
Чорноморська Січ	2:2	6:5
Айріш Амерікенс	0:4	3:5
Молфетта СК	0:4	1:4
Ґаледон СК	0:4	1:8

О. Твердовський

* * *

„ТРИЗУБ" - „ЕРЦҐЕБІРҐЕ" 3:2

Філядельфія, 3-го січня. — В цій зустрічі зі серії змагань за Чашу ЗДА між „Тризубом" і „Ерцґебірґе" вітер мав найбільше з гри. В першій половині грав з вітром „Тризуб" і в ній здобули ворота: Яковина у 22-ій хвилині, Ілай довгим стрілом у 27-ій хвилині і Ферейра у 34-ій хвилині. В другій півгрі швидкість вітру зросла до 25-30 миль на годину і це мало такий вплив на дії на грищі, що навіть подачі „Тризуба" до переду завертав вітер в напрямі його воріт. Жертвенна дружина німців вповні використала такий стан і завзятою грою здобула двоє воріт.

Змагання відзначалися гострою, жертвенною, але фер грою обидвох дружин. Варта відмітити, що в складі „Ерцґебірґе" грали чотири бувші змагуни „Тризуба" та кілька членів збірної Німецької Незалежної Ліґи у Філядельфії.

Я. Татомир

* * *

СІМКОВИЙ ТУРНІР ФУТБОЛУ В ШИКАҐО

„Крила" — Мадярський СК 3:3

„Леви" — „Фортуна" 2:1

Шикаґо, 3-го січня. — Традиційний вже, п'ятнадцятий з черги сімковий турнір футболу в Шикаґо Евню Арморі почався цими змаганнями і триватиме дев'ять тижнів, до 28-го лютого. Поодинокі зустрічі тривають по 2 x 10 хвилин. Відбуваються вони кожної неділі по полудні в годинах від 12:30 до 5:15. Дружини-учасники поділені на дві Дивізії: Першу і Вищу, по десять дружин в кожній. „Леви" і „Крила" грають цього року у нижчій дивізії, тобто т. зв. Першій Дивізії, разом з такими дружинами: „Фортуна", „Блискавиця", Литовський СК, Мадярський СК, „Спарта", „Таннерс", „Вікінґи" і „Вандерерс".

В першій зустрічі турніру заграла сумівська дружина „Крила" несподівано слабше і віддала Мадярам одну цінну точку. Ворота для „Крил" здобули: Р. Бойко, Ю. Романенко і Л. Куніцкі.

„Леви грали останні змагання неділі зі швидкою і твердою сімкою німецької „Фортуни". Ця зустріч належала до одної з кращих і держала 2.500 глядачів в напруженні до останньої хвилини.

В дружині „Левів" заграв вперше після півторарічної перерви Стахровський, бувший репрезентант Шикаґа та ЗДА в Панамериканських Іґрищах 1959 року. В перших хвилинах гри воротар „Левів" Банах зловив два небезпечні стріли. На 5-ій хвилині Батиста стрілив перші ворота з подачі Лоска, після чого посипався цілий ряд стрілів на ворота противників. „Фортуна" вирівняла на 15-ій хвилині з вільного і пробувала накинути темпо. Але „Леви" взялися до праці і заграли пописово останні чотири хвилини, коли на 18-ій хвилині знов Батиста здобув ворота і остаточну перемогу. Склад „Левів": Банах, Форович, Бульба, Полюхович, Стахровський, Нога, Батиста, Рей і Лоско.

„Леви" — „Спарта" 1:1

„Крила" — „Вандерерс" 2:0

Шикаґо, 10-го січня. — В другій неділі турніру „Леви" в ослабленому складі (без Бульби, Еліяшевського і Рея) закінчили нерішеною зустріч зі „Спартою". Вже в першій хвилині здобули „Спарта" ведення з вільного, після чого вона повела обережну гру, обстрілюючи ворота „Левів" здалека. Банах на воротах вповні вив'язувався зі свого завдання. Після невдалих перестрілів Батисти і Ноги цей останній таки вирівняв рахунок на 15-ій хвилині гри. В останніх хвилинах „Спарта" оборонялася фавлями і грою на час. Склад „Левів": Банах, Полюхович, Козій, Форович, Стахровський, Батиста, Нога, Діяз і Дижурко.

Сумівські „Крила" заграли свої другі змагання сімкового турніру багато краще і перемогли заслужено німецьку дружину „Вандерерс". Воротар німців вирятував свою дружину від високої поразки, оборонивши цілий ряд сильних стрілів Думановського і Романенка. Куць на воротах „Крил" також попрацював гарно, щоб не втратити ніодних воріт. Стрільцем обидвоїх воріт для „Крил" був Рудольф Бойко в 14-ій і 18-ій хвилинах гри. Після двох неділь гор сімкового турніру можна оцінити як претендентів на перше місце три дружини: „Левів", „Крила" і „Фортуну".

У показових змаганнях юнаків дружина „Ганзи" перемогла 2:1 ровесників „Українських Тиґрів".

Інші висліди Першої Дивізії:

„Таннерс" — „Блискавиця" 2:1

„Фортуна" — „Литов. СК 2:0

Мадярський СК — „Вікінґи" 1:0

Петро Головатий

УСПІХ ФУТБОЛІСТА МИРОНА ГУРИ

У фінальних змаганнях за футбольну першість високих шкіл ЗДА дружина фльоти перемогла 1:0 одинадцятку університету стейту Мишиґен. В дружині переможців визначився і багато причинився до виграної у к р а ї н е ц ь Мирон Гура, бувший футболіст „Чорноморської Січі" в Нюарку. Мирон Гура, який і в минулих роках належав до провідних футболістів університетів ЗДА, був вибраний в минулому році до збірної всіх високих шкіл (НКАА) на позицію лівого лучника.

У фінальних змаганнях фльоти Мирона Гуру поставив провідник дружини на пост середнього помічника і там, за часописними повідомленнями, він вирятував принайменше шість разів свою дружину від втрати воріт. Про Мирона Гуру пишуть, як уродженця України, та мешканця Ірвінґтону, Н. Дж. Після цих успішних змагань фльоти Об'єднання Футбольних Керівників Америки відзначило Мирона Гуру, як найкращого дефензивного змагуна в першостях університетів 1964 року чашею, яку йому вручено минулого тижня в Ню Йорку.

Мирон Гура, це син д-ра Ігора і мґр-а Лідії Гурів. Він тепер є на третьому році Академії Фльоти в Аннаполісі, де має визначні осяги в науці. Перед вступленням до Академії був активним пластуном. Тепер має звичай запрошувати своїх товаришів з Академії на українські імпрези та старається познайомити їх з українськими справами.

Брат Мирона, Левко Гура іде слідами свого брата поступами в науці та діяльністю у спорті. Тепер він вчиться в середній школі і є змагуном шкільної дружини, яка здобула першість третьої середньошкільної групи стейту Ню Джерзі. Він теж грає в „Чорноморській Січі" в Нюарку.

МИРОН ВОРОБЕЦЬ ТЕЖ ЗДОБУВАЄ СЛАВУ

Часописи в Нюарку, Н. Дж. подали в минулому тижні у своїх спортових вістках повідомлення про те, що Мирона Воробця, студента Нюаркського Коледжу Інженерії, вибрано співкапітаном футбольної дружини цієї високої школи. Мирон Воробець — це змагун „Чорноморської Січі", який саме почав грати в першій дружині після декількох років змагань в молодшій дру-жині. В дружині свого університету грає він на правому крилі і визначився в ній як найкращий стрілець воріт у сезоні. Також вибрано Мирона Воробця до збірної студентів трьох стейтів: Ню Джерзі, Делевару і Пенсильвенії. Крім цього був він вичислений при виборі збірної університетів цілих ЗДА, як кращий змагун. В цій самій групі відзначених футболістів при виборі збірної високих шкіл є подані теж Володимир Копчик з Міського Коледжу Ню Йорку і Данило Купчик з Мериленддського Університету.

Яр. Кулинич працює над документальним фільмом про „Союзівку"

Джерзі Сіті. — У будинку Головної Канцелярії Українського Народного Союзу відбувся тут перегляд значної кількости кадрів, знятих оператором Ярославом Кулиничем для документального фільму про улюблене місце відпочинку українців — „Союзівку". Окремі кадри здіймав Я. Кулинич у різні пори року і при різних нагодах, включно із святкуванням річниць Тараса Шевченка на „Союзівці", концертами, спортовими змаганнями влітку і взимку тощо. Цей кольоровий звуковий фільм розпочинаться кадрами, знятими в Головній Канцелярії УНСоюзу, на яких зафіксовано для історії процес праці над „Енциклопедією У к р а їнознавства" англійською мовою, зокрема тоді, як у ЗДА перебував її головний редактор проф. Володимир Кубійович. Дикторський текст для цього фільму, під заголовком „В американських Карпатах", пише Леонід Полтава. Фільм триватиме близько однієї години та без сумніву буде цінним документом про культурне, релігійне життя, працю й відпочинок українців ЗДА й Канади на цій чудовій Оселі УНСоюзу. Постановник і оператор фільму „В американських Карпатах", Ярослав Кулинич, є автором відомого кінодокументу „Українці в Австралії" — про життя австралійських абориґенів та ін. Подорожуючи недавно по різних країнах Західньої Европи, він зафіксував на кінострічку багато епізодів з життя українців у тих країнах, підготовляючи матеріяли до фільму про українців у вільному світі. Фільм про „Союзівку" сподівано буде закінчений весною цього року.

Створення відділу КЛК в Клівленді

11-го жовтня ц. р. в залі готелю Шератон відбулись основуючі збори відділу КЛК Клівленд. Ініціяторами зборів були українські лещетарі Клівленду й околиці, які роками відчували брак організації, що об'єднала б любителів зимового спорту та була б осередком для плекання лещетарського духа серед молоді українського походження. Збори затвердили статут КЛК і вибрали управу в такому складі: Зенон Кассарабa — голова, д-р Мирослав Орловський — заступник голови, Мотря Грушкевич — секретар, Любомир Галуґа — касир, Олександер Бурик — адміністраційний референт; Ярослав Бігун, Євген Палка, Борис Раковський — члени контрольної комісії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 16-го СІЧНЯ 1965 р.

ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. І. Франка — 490 Відд. в год. 7:00 веч. в залі Укр. Пресвітерської Церкви, 36 Harrison Place. — О. Чорномаз, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го СІЧНЯ 1965 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запорозька Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. На порядку денному: звіт Управи та вибір нових урядників Відділу на 1965 р. Проситься всіх членів взяти участь. — Секретар.

DERBY, Conn. Річні збори Т-ва Запорозька Січ — 23 Відд. в 1-ій год. по пол. в P.Y.N.C. Hall, Main St. На порядку нарад: вибір управи на 1965 рік. Проситься членство прибути на ці збори. — І. Бінковський, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори і збирання членських вкладок Б-ва св. Івана Хрестителя — 76-ий Відділ в годині 1-ій по полудні в Укр. Кат. Школі при Айві вул. й Сенфорд Еве. Пригадується, що Відділ в майбутності, буде змушений суспендувати членів, які залягають з вкладками. — М. Демитчук, предс., Д. Салабун, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відд. ім. Т. Шевченка о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 237 Hope Ave. На зборах буде вибір Комітету для відзначення 50-літнього Ювілею нашого Відділу. Склад Управи на 1965 р.: І. Блиха, предс., І. Зварич, заст., П. Головачук, фін. секр., В. Новацький, кас., В. Марущак, рек. сек. Опікуни хворих — С. Задорожний, С. Андрусишин. Прапорщики — І. Білоґан, М. Тиньо. Мужі Довір'я — П. Никифорчин, п-і В. Половчак. Господар — І. Хомко. Контр. Ком. — інж. Б. Чайківський, гол., проф. І. Рудакевич і Н. Михайлишин, члени. — В. Марущак, секр.

ТАВНТОН, Масс. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 122 Відд. в год. 2-ій по пол. в домі Т-ва при 14 Maple Ave. На зборах відбудеться вибір нової управи на 1965 рік. Проситься прибути членство на збори. — Є. Василик, предс., М. Шура, кас., М. Попович, секр.

НЮ КЕНСІНҐТОН, Па. Т-во св. Михаїла — 296 Відд. відбуде свої Річні Збори в залі Ukrainian Citizen's Hall при 1400 Четверта Евню в Арнолд, Па. — П. Лобур, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори Б-ва св. Василія — 339 Відд. о год. 3-ій по пол. в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів прибути та вирівняти членські вкладки. — С. Лупацій, секр.

НЕДІЛЯ, 24-го СІЧНЯ 1964 р.

МЕНВИЛ, Н. Дж. Річні і місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 349 Відд. о год. 2-ій по пол. в домі Ветеранів при вул. Вашингтона. На порядку денному: 1. Відкриття, 2. Відчитання протоколу з попер. річних зборів, 3. Вибір президії, 4. Звіти Управи і Контр. Комісії; 5. Оголошення приходів і розходів, 6. Збирання членських вкладок, 7. Вибір управи і Контр. Ком., 8. Різні справи, 9. Закриття зборів. Проситься всіх членів прибути. — І. Тідь, секр.

БАЛТІМОР, Мд. Річні збори Т-ва ім. І. Франка — 337-ий о год. 11:30 ранку в церковній залі при 524 S. Wolf St. Порядок зборів: 1. Відкриття і відчитання протоколу з попередніх зборів, 2. Звіт Управи, 3. Звіт Контр. Ком., 4. Дискусія над звітами, 5. Вибір нової управи, 6. Плян праці на 1965 рік, 7. Закриття зборів. — Управа.

СКРЕНТОН, Па. Річні загальні збори Б-ва св. Марії — 123 Відд. о год. 2-ій по пол., в залі Укр. Парафії св. Михаїла, ріг Howell St. & N. Main Ave. На порядку дня: Звіт Управи, вибір нової управи на 1965 рік та інші справи. Проситься усіх членів прибути обов'язково. Хто має кандидатів в члени, проситься привести на ці збори. — І. Голик, секр.

КУРТІС БЕЙ, Мд. Річні збори 81-го Відд. в 2-ій год. по пол. в церковній залі де звичайно. На денному порядку: збирання членських вкладок і вибір нової управи на 1965 р. Проситься членство прибути на ці збори. — А. Бладцяк, секр.

ПІТТСФІЛЬД, Масс. Річні збори 150-го Відд. в год. 12-ій дня, зараз по 2-ій Сл. Божій в церковному домі. На збори запрошується усіх членів. — В. Ниска, гол., О. Яримій, касир, І. Тарнавський, секр.

СУБОТА, 30-го СІЧНЯ 1965 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні загальні збори 19-го Відд. ім. Дм. Галичина о год. 2:30 по пол. в канцелярії адвоката Р. Олесницького при 100 Друга Евню. На порядку нарад звіти уступаючої Управи та вибір управи на 1965 р. — Р. Олесницький, гол., Р. Голіят, секр.

MAHONOY CITY, Pa. Річні збори Т-ва Запорозка Січ — 305 Відд. відбулися 20-го грудня 1964 р. на якому вибрано нову Управу на 1965 р. в такому складі: Н. Батог, предс., М. Тихоневич, кас., М. Гентош, фін. секр.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. вудбулися 13-го грудня 1964 р. на яких затверджено стару Управу на 1965 р. в такому складі: М. Демитчук, предс., В. Салабун, секр., Контрольна Ком. — П. Дученський, М. Гураль, В. Шеремета. — В. Салабун, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, Ілл. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 284 Відд. відбулися 13 грудня 1964 р. Склад нової Управи 1965 р.: В. Нішкій, предс., П. Гудима, заст., І. Василюка, секр., О. Петришин, пом. секр., П. Кохлинський, касир, В. Нішкій і І. Щурик — Контр. Комісія. П. Гудима, О. Петришин, Я. Нішкій, Д. Іващук і М. Кушнірик — Надзирателі хворих. М. Маґац ст., почесний надз. хворих. Я. Нішкій — дверник. — І. Василюка, секр.

Посмертні згадки

ІЛІЯ ҐАРДЕЦЬКИЙ, довголітній член Т-ва Вільна Україна 200 Відд. УНС в Озон Парк, Н. Й., помер 22 грудня 1964 р. на 79-му році життя. Покійний нар. в с. Різдвяни, повіт Теребовля, Зах. Україна. Був тихої вдачі та щирим українським патріотом. Полишив в смутку дружину Вікторію, 2 зам. дочки Катерину і Марію, 2 зят. Михайла і Петра і 4 внуки. Похорон відбувся 28 грудня 1964 р. з пох. заведення до кат. церкви св. Володимира в Гемпстед, відтак на цвинтар Holy Road Westbury, при участі родини, приятелів, знайомих і членів Відділу.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ОЛЕКСА МАЗУРИК, член Т-ва „Січ" — 170 Відд. УНСоюзу в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 31-го грудня 1964 р. Покійний нар. 15 лютого 1891 р. в с. Червище, пов. Пінськ, Україна. До ЗДА приїхав 1913 р. Останні роки свого життя перебував в домі старців в Сикавкус, Н. Дж. де і помер. Похорон відбувся 8 січня 1965 р. з похоронного зав. І. Ковальчика на цвинтар Святого Хреста в North Arlington, N. J.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Дидик, секр.

ТАРЗАН, ч. 5370. Зебра перемогла!

THE MEN SAW THE LION LEAP IN THE AIR TO DOWN ITS PREY-- —

AND THEN THEY GAPED IN STARK AMAZEMENT--

FOR THE ZEBRA SUDDENLY KICKED OUT WITH VICIOUS HIND LEGS THAT SENT THE CARNIVORE SPRAWLING!

10-20-5370

Люди бачили, як лев підскочив, щоб покласти на землю свою здобич...

Але тоді вони широко роз'явили рота з сильного здивування...

Бо зебра нагло копнула лева задніми ногати так, що цей мясожер малощо не розлетівся!